

سؤالات درس: فارسی ۲	به نام خداوند جان و خرد	شماره آزمون: ۱۲
پایه تحصیلی: یازدهم (کلیه رشته‌ها)		درس: یاران عاشق
		تعداد سؤالات: ۲۵

قلمرو زبانی:

سؤال شبه‌نهایی، اردیبهشت ۱۴۰۳

۱- در کدام یک از گزینه‌های زیر، غلط املایی دیده نمی‌شود؟

- (الف) از آنها که خورشید فریادشان
(ب) بزن زخم، این مرحم عاشق است
(ج) حلا منکر جان و جانان ما
(د) چه جانانه چرخ جنون می‌زنند
- دمید از گلوی سحرزاده‌شان
که بی‌زخم مردن غم عاشق است
بزن زخم انکار بر جان ما
دف عشق با دست خون می‌زنند

۲- کدام معنی از واژه «عرش» در مصراع «پرواز شدند و پر گشودند به عرش» بر نمی‌آید؟

- (الف) خیمه
(ب) شراع
(ج) کوشک
(د) تخت

۳- در کدام بیت، واژه‌ای هم معنی واژه «مسیر» به کار رفته است؟

- (الف) از چنبر نفس، رسته بودند آنها
(ب) از آنها که خونین سفر کرده‌اند
- بت‌ها همه را شکسته بودند آنها
سفر بر مدار خطر کرده‌اند

۴- املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

- (الف) بزن زخم، این (مرحم - مرهم) عاشق است

- (ب) (خواستم - خاستم) از رنجش دوری بگویم، یادم آمد

۵- نوع «عطفی» یا «ربطی» کدام «واو» متفاوت است؟

- (الف) ای داور زمانه، ملوک زمانه را
(ب) هلا، مُنکر جان و جانان ما
(ج) ببین لاله‌هایی که در باغ ماست
(د) بی تو می‌گویند تعطیل است کار عشق‌بازی
- جز بر ارادت تو مسیر و مدار نیست
بزن زخم انکار بر جان ما
خموشند و فریادشان تا خداست
عشق اما کی خبر از شنبه و آدینه دارد؟

۶- در هریک از ابیات زیر، نوع حذف فعل (قرینه لفظی / معنایی) را مشخص کنید.

- (الف) از آنها که خورشید فریادشان
(ب) جهد بر توست و بر خدا توفیق
- دمید از گلوی سحرزادشان
زانکه توفیق و جهد هست رفیق

۷- کاربرد معنایی فعل «شد» در کدام بیت متفاوت است؟

- (الف) ای مرغ سحر، عشق ز پروانه بیاموز
(ب) از شبنم عشق، خاک آدم گل شد
(ج) گاه سفر شد باره بر دامن برانیم
(د) یقین، مرد را دیده، بیننده کرد
- کان سوخته را جان شد و آواز نیامد
صدف‌تنه و شور در جهان حاصل شد
تا بوسه‌گاه وادی ایمن برانیم
شد و تکیه بر آفریننده کرد

۸- نقش واژه‌های مشخص‌شده کدام بیت، متفاوت است؟

- (الف) به رقصی که بی‌پا و سر می‌کنند
(ب) ای مرغ سحر، عشق ز پروانه بیاموز
(ج) بزن زخم این مرحم عاشق است
(د) مگو سوخت جان من از فرط عشق
- چنین نغمه عشق سر می‌کنند
کان سوخته را جان شد و آواز نیامد
که بی‌زخم مردن، غم عاشق است
خموشی است هان، اولین شرط عشق

۹- رابطه معنایی هریک از واژه‌های مشخص‌شده بیت‌های زیر را بنویسید.

(الف) بین لاله‌هایی که در باغ ماست

(ب) دف عشق با دست خون می‌زنند

(ج) عشق اما کی خبر از شنبه و آدینه دارد؟

(د) بیا با گل لاله بیعت کنیم که آلاها را حمایت کنیم

۱۰- باتوجه به بیت‌های زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید:

۱. از چنبر نفس، رسته بودند آنها بت‌ها همه را شکسته بودند آنها

۲. پرواز شدند و پر گشودند به عرش هرچند که دست بسته بودند آنها

(الف) در کدام بیت، جمله مرکب وجود دارد؟ هسته و وابسته آن را نشان دهید.

(ب) نقش واژه مشخص‌شده در بیت اول را بنویسید.

(ج) یک ترکیب اضافی در دو بیت بالا بیابید.

قلمرو ادبی:

۱۱- بیت زیر را کامل کنید.

سؤال شبه‌نهایی، اردیبهشت ۱۴۰۳

ناگهان قفل بزرگ تیرگی را می‌گشاید

۱۲- باتوجه به مصراع‌های داده‌شده، ابیات زیر را کامل کنید.

(الف) بی‌تو می‌گویند تعطیل است کار عشقبازی

(ب) خواستم از رنجش دوری بگویم، یادم آمد

(۱) خاک این ویرانه‌ها بویی از آن گنجینه دارد

(۲) عشق با آزار، خویشاوندی دیرینه دارد

(۳) عشق اما کی خبر از شنبه و آدینه دارد

۱۳- بیت زیر را با مصراع مناسب کامل کنید.

..... آن کبوتر چاهی زخمی که او در سینه دارد

۱۴- باتوجه به آرایه‌های «ایهام - تناقض - مجاز - تشخیص» برای هر بیت، یک آرایه مناسب بنویسید.

(الف) چه جانانه چرخ چنون می‌زنند دف عشق با دست خون می‌زنند

(ب) خواستم از رنجش دوری بگویم، یادم آمد عشق با آزار، خویشاوندی دیرینه دارد

(ج) پرواز شدند و پر گشودند به عرش هرچند که دست بسته بودند آنها

(د) بزن زخم، این مرهم عاشق است که بی‌زخم مُردن، غم عاشق است

۱۵- در هریک از سروده‌های زیر، معنی نمادین واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

(الف) جغد بر ویرانه می‌خواند به انکار تو اما خاک این ویرانه‌ها بویی از آن گنجینه دارد

(ب) از آنها که خورشید فریادشان دمید از گُلوی سحر زادشان

۱۶- آرایه مشترک سروده‌های زیر، کدام یک از آرایه‌های داخل کمانک است؟ (ایهام - پارادوکس)

(الف) صبح بی‌تو رنگ بعدازظهر یک آدینه دارد بی‌تو حتی مهربانی حالتی از کینه دارد

(ب) بین لاله‌هایی که در باغ ماست خموشند و فریادشان تا خداست

۱۷- مفهوم کنایه مشخص شده در بیت زیر، در کدام سروده به کار رفته است؟

«پرواز شدند و پرگشودند به عرش هرچند که دست بسته بودند آنها»

- (الف) چه جانانه چرخ جنون می‌زنند / دف عشق با دست خون می‌زنند
(ب) در هوای عاشقان پر می‌کشد با بی‌قراری / آن کبوتر چاهی زخمی که او در سینه دارد
(ج) مگو سوخت جان من از شرط عشق / خموشی است هان، اولین شرط عشق
(د) از آنها که خورشید فریادشان / دمید از گلسوی سحرزادشان

۱۸- بیت زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید:

«ناگهان قفل بزرگ تیرگی را می‌گشاید / آنکه در دستش کلید شهر پرآینه دارد»

- (الف) یک تشبیه در این سروده بیابید و «مشمبه» آن را نشان دهید.
(ب) شاعر با به کار بردن ترکیب «شهر پرآینه» از کدام آرایه ادبی برای زیبایی سخن خود استفاده کرده است؟
۱۹- باتوجه به دوبیت زیر:

«از چنبر نفس، رسته بودند آنها / بت‌ها همه را شکسته بودند آنها
پرواز شدند و پر گشودند به عرش هرچند که دست بسته بودند آنها»

- (الف) قالب این دوبیت را بنویسید.
(ب) این دوبیت، سروده _____ است.
(ج) ردیف و واژه‌های قافیه این دوبیت را بنویسید.

قلمرو فکری:

سؤال شبه‌نهایی، اردیبهشت ۱۴۰۳

۲۰- مفهوم مصراع دوم بیت زیر را بنویسید.

«بزن زخم، این مرهم عاشق است / که بی‌زخم مردن، غم عاشق است»

۲۱- مفهوم مشترک دوبیت زیر را بنویسید.

- (الف) چه از تیر و چه از تیغ، شما روی نتابید / که در جوشن عشقید که از کرب و بلاید
(ب) از آنها که خونین سفر کرده‌اند / سفر بر مدار خطر کرده‌اند

۲۲- در بیت «ناگهان قفل بزرگ تیرگی را می‌گشاید / آنکه در دستش کلید شهر پرآینه دارد» بر کدام یک از باورهای شاعر تأکید دارد؟

۲۳- مفهوم کدام سروده با بیت زیر، یکسان است؟

«بزن زخم، این مرهم عاشق است / که بی‌زخم مردن، غم عاشق است»

- (الف) چه جانانه چرخ جنون می‌زنند / دف عشق با دست خون می‌زنند
(ب) از آنها که خورشید فریادشان / دمید از گلسوی سحرزادشان
(ج) خواستم از رنجش دوری بگویم، یادم آمد / عشق با آزار، خویشاوندی دیرینه دارد
(د) در هوای عاشقان پر می‌کشد با بی‌قراری / آن کبوتر چاهی زخمی که او در سینه دارد

۲۴- در بیت «بی‌تو می‌گویند تعطیل است کار عشقبازی / عشق اما کی خبر از شنبه و آدینه دارد» به کدام ویژگی عشق اشاره شده است؟

۲۵- باتوجه به بیت زیر، برای هریک از مفاهیم داده‌شده، یک عبارت کنایه بیابید و بنویسید.

«به رقصی که بی‌پا و سر می‌کنند / چنین نغمه عشق سر می‌کنند»

(الف) جان دادن با شوق:	(ب) تکه‌تکه شدن بدن شهید:
(ج) سخنان عاشقانه گفتن:	(د) دست‌افشانی: